

**ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ  
ΤΟΥ  
ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ ΛΕΣΒΟΥ**

**ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ**

# I. Σημερινή Κατάσταση

- Παραδοσιακά η ελαιοκομία και η κτηνοτροφία, αποτελούν τους βασικούς κλάδους του πρωτογενούς τομέα της Λέσβου.
- Και στους δύο, όμως αυτούς κλάδους είναι γνωστά και προφανή τα διαπιστωμένα προβλήματα που μαστίζουν την οικονομία του νησιού, με κυρίαρχο τις χαμηλές τιμές πώλησης των παραγομένων προϊόντων (γάλα, τυρί, κρέας, λάδι).
- Μεγάλος αριθμός μικρών εκμεταλλεύσεων
  - ✓ στην περίπτωση της προβατοτροφίας, σε ολόκληρη τη Λέσβο, ξεπερνά τις 2.500, με συνολικό αριθμό προβάτων περίπου 300.000,
  - ✓ στην περίπτωση της ελαιοκομίας, απουσιάζουν οι πολλές μεγάλες ιδιοκτησίες

Πιο συγκεκριμένα:

## 1.1 Κτηνοτροφία

- Ο συγκεκριμένος κλάδος είναι σε τοπικό επίπεδο εναρμονισμένος με το ορεινό και ημιορεινό ανάγλυφο του νησιού, με αποτέλεσμα να καθίσταται αδύνατη η εκτροφή μεγάλων μηρυκαστικών (βοοειδών) σε μεγάλους πληθυσμούς.
- Σήμερα στη Λέσβο εκτρέφονται περίπου 300.000 πρόβατα από τα οποία υπολογίζεται ότι το 80% ανήκει στην ομώνυμη φυλή. Κύριο προϊόν παραγωγής είναι το γάλα, το οποίο χρησιμοποιείται για την παρασκευή διαφόρων ειδών τυριών (με ΠΟΠ τη Φέτα, το Λαδοτύρι και το Κασέρι) και γιαούρτης.
- Το υψηλό κόστος παραγωγής των ποιοτικών προϊόντων σε συνδυασμό με τα προβλήματα της νησιωτικότητας (υψηλό κόστος μεταφοράς προϊόντων και εξάρτηση των εκτροφών απ' τις εισαγόμενες ζωοτροφές), συμβάλουν αρνητικά στη βιωσιμότητα των πολλών μικρών κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

- Αποτέλεσμα των παραπάνω διαρθρωτικών αδυναμιών της κτηνοτροφίας (μικρό μέγεθος εκμεταλλεύσεων με υψηλό κόστος παραγωγής) είναι σε μεγάλο ποσοστό η μη ανταγωνιστικότητα των γεωργο-κτηνοτροφικών προϊόντων του νησιού.

## 1.2 Ελαιοκομία

- Με βάση μια πρόσφατη ρεαλιστική προσέγγιση, σε επίπεδο νησιού, εκτιμάται ότι ο αριθμός των ελαιοδέντρων πλέον δεν ξεπερνά τα εννέα εκατομμύρια (σε σύγκριση με 11 εκατ. σύμφωνα με προηγούμενη).
- Στην πλειοψηφία τους (περίπου 80%) είναι δέντρα της ποικιλίας «κολοβή», εκ των οποίων περίπου 15% ανήκουν στην αδραμυτιανή, περίπου 5% στη λαδολιά (μεσοπύρηνες), και μικρές ποσότητες δέντρων είναι της ποικιλίας «κορωνέικη» (σχετικά πρόσφατες φυτεύσεις).
- Η μέση απόδοση σε ελαιόλαδο κυμαίνεται περίπου στο 21-22%.
- Διακύμανση της παραγωγής από περίπου τέσσερις μέχρι είκοσι χιλιάδες τόνους, με μέση ετήσια παραγωγή λίγο κάτω απ' τους δέκα χιλιάδες (9,3 χιλιάδες τόνοι):

<b>Ελαιοκομική περίοδος</b>	<b>Ελαιοπαραγωγή (σε τόνους)</b>
2005-2006	20.148
2006-2007	3.668
2007-2008	7.524
2008-2009	8.597
2009-2010	5.936
2010-2011	11.872
2011-2012	5.733
2012-2013	16.721

2013-2014	5.224
2014-2015	8.282

- Το ποσοστό του εξαιρετικού ελαιολάδου που παράγεται στη Λέσβο, ήταν το 2000 της τάξης του 30-40%, ενώ σήμερα η κατηγορία εξαιρετικό, φτάνει στο 60% της παραγόμενης ποσότητας.

### 1.3 Βασικά Συμπεράσματα

#### • Μειονεκτήματα

- ✓ χαμηλή αλυσίδα αξίας στο σύνολο των παραγομένων προϊόντων, λόγω χαμηλής τιμής, και στην πρώτη ύλη, και στα ενδιάμεσα, αλλά και στα τελικά προϊόντα.
- ✓ Μικρού μεγέθους εκμεταλλεύσεις και καλλιέργειες, που δυσχεραίνουν την αντιμετώπιση των θεμάτων κόστους.

#### • Δυνατότητες

- ✓ Στην *κτηνοτροφία*, εξαιτίας κυρίως του τρόπου παραγωγής, που περίπου ταυτίζεται με βιολογικές παραγωγές, τα παραγόμενα προϊόντα έχουν αδιαμφισβήτητη ποιοτική υπεροχή, με αποτέλεσμα να παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις αγορές.
- ✓ Στην *ελαιοκομία*, το τελικό προϊόν, το λεσβιακό ελαιόλαδο, ξεχωρίζει χάρις στην ανώτατη ποιότητά του και στις ιδιαιτερότητες που έχει σε σχέση με τα υπόλοιπα ελληνικά ελαιόλαδα, οι οποίες το καθιστούν προνομιακά μοναδικό.

## II. Πρόταση Ανάταξης

- ✓ Αναβάθμιση των διαδικασιών παραγωγής ώστε να προκύψουν τελικά προϊόντα υψηλής ποιότητας με μεγάλη προστιθεμένη αξία. Πιο απλά να καταφέρουμε **να γίνουμε ακριβοί**.
- ✓ Συνεργασία επιχειρήσεων σε επίπεδο νησιού για αποτελεσματικότερη διαχείριση και προώθηση της τοπικής παραγωγής.
- ✓ Σύσταση **Αστικής Εταιρείας Μη Κερδοσκοπικής**, στην οποία εταίροι – μέτοχοι μαζί με το Δήμο (σε επιτελικό ρόλο), θα είναι οι επιχειρηματικοί φορείς, οι συνεταιρισμοί και μεμονωμένοι ιδιώτες και των δύο κλάδων.
- ✓ Απ' την πλευρά του ο Δήμος θα εισφέρει δημοτικές εκτάσεις, μη αξιοποιούμενες μέχρι σήμερα.
- ✓ Η εταιρεία θα έχει δύο ρόλους: **εκπαιδευτικό** και **ερευνητικό**. Θα συνεργαστεί με ανώτατα επιστημονικά ιδρύματα, και θα εκπαιδεύει όλους τους εργαζόμενους – εμπλεκόμενους και στους δύο κλάδους
- ✓ Ίδρυση πρότυπου **ερευνητικού κέντρου** με κύριο στόχο την προώθηση στοχευμένων προγραμμάτων έρευνας (για την βελτίωση π.χ. της φυλής των ζώων για μεγαλύτερη παραγωγή γάλακτος ή για τις ενδεικνυόμενες ποικιλίες ελιάς κλπ. )
- ✓ Δυνατότητα πιλοτικής εφαρμογής, με βάση την σε εργαστηριακό επίπεδο έρευνα.
- ✓ Εκπαίδευση – Έρευνα – Πιλοτικές εφαρμογές

### III. Επίλογος - Προοπτικές

- Υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες ο πρωτογενής τομέας της Λέσβου, με καίριες παρεμβάσεις, τα επόμενα χρόνια να παρουσιάσει θεαματική ανάπτυξη, τέτοια που να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (για παραγωγή τροφίμων ανώτερης ποιότητας, τα οποία θα είναι υγιεινότερα και θα παράγονται με διαδικασίες φιλικές προς το περιβάλλον).
- Ο Δήμος λόγω της εγγύτητας με τους παραγωγούς – εταίρους του, θα μπορεί εκτός των παραπάνω, να διαμεσολαβήσει, έχοντας και την ανάλογη επιστημονική υποστήριξη από ειδικούς, σε όλα τα στάδια παραγωγής και προώθησης των προϊόντων.
- Η αύξηση της ζήτησης με την κατάλληλη διακίνηση ποιοτικών προϊόντων, θα φέρει και την επιδιωκόμενη αύξηση της τιμής για τους παραγωγούς μας.
- Μέχρι τότε είναι απολύτως αναγκαίο να υπάρξει **άμεση στήριξη**, υπό μορφή δραστικών μέτρων, των γεωργών και κτηνοτρόφων, ώστε να μπορέσουν να αντεπεξέλθουν απέναντι στα πιεστικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν.